

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

TANIA CRASNIANSKI

PUTEREA SUB INFLUENȚA DROGURILOR

Traducere din limba franceză de
RODICA CHIRIACESCU

**METEOR
PRESS**

CUPRINS

<i>Cuvânt înainte: Lucrurile mărunte fac marea Istorie</i>	7
<i>Introducere</i>	9
Adolf Hitler și Theo Morell	17
Winston Churchill și lord Moran	47
Philippe Pétain și Bernard Ménétrell	76
Francisco Franco Bahamonte și Vicente Gil	105
Benito Mussolini și Georg Zachariae	133
John Fitzgerald Kennedy și Max Jacobson	164
Iosif Vissarionovici Stalin și Vladimir Vinogradov	195
Mao Zedong și Li Zhisui	225
<i>Concluzii</i>	253
<i>Note</i>	257
<i>Bibliografie</i>	277
<i>Mulțumiri</i>	285

Adolf Hitler și Theo Morell

„Führerul meu, dacă până în prezent ați fi fost îngrijit de un medic obișnuit, atunci activitățile v-ar fi fost întrerupte o perioadă de timp atât de lungă, încât Reichul ar fi riscat să se prăbușească. A trebuit deci să vă aplic tratamente scurte, care necesitau doze mari de medicamente, ajungând astfel până la limita autorizată, ceea ce a făcut să fiu suspectat uneori de colegii mei. Dar am acceptat această responsabilitate pentru dumneavoastră, pentru Germania care, în această perioadă tragică, s-ar fi năruit¹.”

THEODOR MORELL

„Injectii, ca de obicei...”

În timp ce lui Adolf Hitler îi repugnă orice contact fizic și orice expunere a corpului, el își întinde, fără nicio rețineră, brațul plin de abcese medicului personal, doctorul Theodor Morell. Cu capul întors într-o parte, cu ochii sticloși, cu pumnul abia strâns, Führerul știe că doar această înțepătură va putea să-l repună pe picioare și să-i redea puterea la care aspiră. Membrele îi sunt tumefiate, sclerozate, aproape inerte. Locul injecțiilor, niciodată cicatrizat, e acoperit de cruste. Omul care ține seringă este obișnuit cu această situație. Hitler a devenit în câțiva ani singurul lui pacient și niciuna dintre venele lui nu-i este străină. Într-o clipă, el o identifică pe cea pe care s-o înțepe și potriviște un garou la cinci sau zece centimetri deasupra ei. Scoate din cutia de piele o seringă și, trăgând pistonul, introduce acul într-o fiolă fără etichetă, conținând un opioid; împinge pistonul în flaconul

Respect pentru oameni și cărți

ținut invers și îl ridică pentru a extrage substanța. Medicul lovește ușor mica pompă pentru a se asigura că nu conține aer și înțepă. Uneori, trebuie să schimbe direcția acului pentru a găsi unghiul potrivit, acela care îi va permite să-l introducă fără să-l îndoiaie; carnea rezistă, oricât acul și-a făcut treaba. Starea venelor pacientului său cere uneori o pauză necesară. Atunci, întrerupe câteva secunde injectia, înainte de a o relua, de a goli seringă și de a șterge picătura de sânge care apare. O injecție subcutanată, care se repetă cu al doilea flacon de produse active.

Cu câteva clipe mai devreme, cu obrazul palid, buzele vinete și ochii injectați de sânge, pacientul său, leorcă de sudoare, dărdăia. După un timp, brațul și piciorul stâng tremură într-un mod incontrollabil, iar pe acesta din urmă, disfuncțional, abia îl târăște după el. Este conștient că imediat „magicianul” lui îi va reda forța și îi va atenua astenia. De aproape un an, Morel, febril, nu poate uneori să se ocupe de el și trebuie să delege sarcina unui alt medic. Cei doi bărbați sunt într-o stare jalnică. În afară de o boală obișnuită, sunt ei amândoi dependenți de anumite droguri? Un stăpân și complicele lui în acțiunea distrugătoare a celui de-al III-lea Reich?

Când substanțele se amestecă în sângele lui Hitler și acționează asupra sistemului nervos central, pupilele i se retractează sau se dilată, fie că e vorba despre opioide sau de amfetamine. În primul caz, ele devin atât de mici, „cât un vârful de ac”, încât albastrul-cenușiu al ochilor săi își reia strălucirea. În celălalt caz, aceleași pupile, dilatate, fac albastrul aproape invizibil. Această privire a Führerului, pe care unii o numesc atât de „particulară” din cauza fixității sale, devine atunci și mai intensă și amenințătoare.

Chiar dacă unele produse acționează douăsprezece ore, desținderea este de scurtă durată. Descompunerea „Imperiului” său

este proporțională cu afecțiunea lui pentru cel care îl îngrijește, Morell. Acesta din urmă a devenit un intim, unul dintre rarii cu care Hitler se simte în siguranță, el, care este un suspicios. Cu excepția apariției lui pentru proclamarea aniversării partidului național-socialist NSDAP (*Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei*), în 24 februarie în acest an, 1944, Führerul nu se mai arată în public și trăiește adăpostit în cartierul general din Prusia Orientală, „Bârlogul Lupului”, sau în Bavaria în vila Berghof din vârful muntelui. Medicul lui e mereu prezent și, chiar în buncăre, spațiul medical se află alături de cartierele private ale Führerului. Ne aflăm cu câteva zile înainte de cea de-a cincizeci și cincea lui aniversare. Morell este, de șapte ani, umbra lui; nimeni nu poate explica de ce. El apăruse în numeroase filme ale amantei lui Hitler, Eva Braun. Cel care a fost poreclit „Rasputinul lui Hitler” sau „agentul lui Stalin” reușește încă o dată să-și pună Führerul pe picioare. Lui Hitler îi plac injecțiile mai mult decât orice tratament, în primul rând, pentru efectul lor rapid. Acest „bolnav” va fi dependent de amfetamine, barbiturice sedative, cocaină, derivate ale morfinei și de un număr de poțiuni vrăjitorești necunoscute, în germană *Hexenmittel*, până la sinuciderea lui. Face injecții în fiecare zi, dar mărirea dozei nu servește la nimic. Omul este uzat definitiv.

Pe lângă acest „tratament” și după moartea suspectă a nepoatei lui, Geli Raubal, lui Adolf Hitler îi place să urmeze un regim vegetarian strict, care, consideră el, îi calmează nervii. Ceea ce vrea este ca meniurile să fie „la fel de reci ca oțelul uzinelor Krupp”. Nu consumă alcool decât în rare ocazii. Nu mai fumează și nu bea cafea. Este obsedat de infecții și, în mod special, de sifilis. Igiena sa de viață este o punere în valoare a partidului său, căruia îi place să se laude cu viața sănătoasă în raport cu amenințarea infecțiilor presupuse a fi specifice evreilor, dependenți

Respect pentru oameni și cărți

de droguri, de genul cocainei sau morfinei. Produse stupefiante de acum înainte aflate pe banca acuzațiilor care și-au avut perioada lor de glorie. Legenda neagră a secolului XX estimează că medicul lui Hitler este un geniu, chiar dacă Führerul se abate câteodată de la recomandările lui. „Pacientul A”, așa cum Morell îl numește în jurnalul lui pentru a-i păstra anonimatul, nu acordă nicio atenție toxicității a ceea ce îi este injectat continuu. Nici doctorul lui, cu atât mai mult.

Printre încercările de a explica *enigma* lui Hitler, au fost avansate numeroase piste medicale. Multe sunt fără nicio bază sau fanteziste. Pentru unele, nebunia lui ar explica firea distructivă și ura împotriva evreilor, pentru altele, războiul ar fi făcut acest om, inițial normal, monomaniac și nebun, sau: bolile și toxicomaniile lui ar explica înfrângerea Germaniei și eșecurile în termenii strategiei militare. În sfârșit, el n-ar fi fost niciodată bolnav, ci victima unei otrăviri progresive, savant orchestrată de medicul personal. Deoarece, înainte de a-l avea pe Morell alături, Führerul n-ar fi fost niciodată suferind. Ideea care se subînțelege din acest mit este de a sustrage membrii gărzii lui apropiate de la propriile responsabilități. Dacă Hitler însuși era iresponsabil, ei nu puteau fi mai mult de atât. S-a estimat mult timp că Hitler era nebun și cei care l-au servit, pe jumătate nebuni, cu excepția poporului. Într-un mod mai general, faptul că Hitler era anormal pe plan psihic și fizic este o fantasmă pe care mulți dintre adversarii săi s-au grăbit s-o propună, punând accentul, în funcție de epoci, pe o boală sau alta ori pe problema sexuală³. O analiză puternic contestată: simplul fapt că Hitler ar fi fost obsedat de mișcarea sa nu îl făcea cu nimic iresponsabil de actele lui și niciun element nu indică astfel contrariul. Hitler era deplin sănătos și foarte responsabil⁴. Trebuie să așteptăm anii '60 și noțiunea de „banalitate a răului”, dezvoltată de Hannah Arendt, pentru a

accepta trista realitate și a înlătura explicațiile bolii mentale. Analize medicale efectuate la cererea lui Morell, în 1940, atestă acest lucru. Patologiile de care suferea Hitler erau legate, în esență, de stres și angoase, de unde insomniile recurente și stările de veghe pe care le impunea anturajului său, în timpul cărora monologa îndelung, într-un mod insuportabil.

Hitler îl întâlnește pe Morell pentru prima dată în toamna anului 1936, la recomandarea fotografului Heinrich Hoffmann, prietenul și omul tuturor „clișeeilor” Führerului. Morell l-a îngrijit pe Hoffmann pentru o blenoragie. De Crăciun, la Berghof, în vila Führerului, Hitler îi destăinuie lui Morell îngrijorările pentru intestinele lui, îi arată picioarele bandajate, roase de eczemă. Deși nu făcea parte dintre marii medici ce profesau medicina afiliați la al III-lea Reich, doctorul Theodor Morell îi câștigă încrederea. Din ianuarie 1937, devine oficial medicul lui personal. Visând la o ascensiune socială, este încântat de această oportunitate. Führerul apreciază acest om deferent, politicos, dar ferm. Nu are încredere în specialiști și îi place simplitatea, dar și claritatea propunerilor lui: o luptă a bacteriilor sănătoase împotriva bacteriilor maligne, îi precizează Morell. „Încă nu mi-ai zis nimeni despre ce anume sufeream atât de clar și de direct, explica Hitler. E limpede cum vrea să vindece și asta e atât de logic, încât am cea mai mare încredere în el. Voi urma întocmai prescrierile lui”, relatează Albert Speer, arhitectul lui, în cartea *Au coeur du IIIe Reich*⁵. Fără să ia în considerare că doctorul acesta îi promite să-l vindece în mai puțin de un an. Morell crede că Hitler este afectat de un surmenaj nervos, care îi produce o regresie a florei intestinale. După ce i-a făcut o analiză a materiilor fecale, îl îngrijește cu „Mutaflor”, capsule de bacterii cultivate, plecând de la sușele de primă calitate prelevate de la un țăran bulgar⁶. Pentru a grăbi vindecarea, Morell îi administrează și

vitamine, precum și diverse substanțe care, la început, au un rezultat hotărâtor. Hitler câștigă iarăși în greutate, poate din nou să mănânce fără să aibă crampe la stomac și eczema a dispărut. Mulțumit, Führerul îl recompensează pe Morell, așa cum a promis, cu o sumă care îi permite acestuia să-și cumpere o casă.

La sfârșitul anului 1937, Hitler e din nou slăbit, ipohondria îi revine în forță, dar relația lui cu doctorul Morell, departe de a se înrăutăți, se consolidează. Este obsedat de stomac și de puls, pe care medicul i-l ia în mod regulat. Teama de boli este foarte răspândită la oamenii ce dețin puterea. Moartea precoce a părinților săi, a mamei decedată în urma unui cancer, îl macină. În 1935, Hitler crede că este atins de această boală atunci când suferă de un polip la coarda vocală inferioară, pe care i-l operează profesorul Carl Otto von Eicken⁷. Hitler este încredințat că viața lui va fi scurtă și că are misiunea de a restaura gloria Germaniei.

Doctorul Theodor Morell este acela care trebuie să-l ajute în această misiune. El s-a născut în 22 iulie 1886 într-o familie de protestanți de origine franceză, plecați din Die, în apropiere de Grenoble, în timpul războaielor religioase de la sfârșitul secolului al XVII-lea, ca să se stabilească în Germania. Cu o sănătate șubredă, Morell suferă din fragedă copilărie de crampe la stomac cronice și de angină pectorală. După absolvirea Școlii Normale din Friedberg, devine institutor, dar abandonează repede această funcție, pentru a se înscrie la Medicină. La Universitatea din Giessen, la nord de Frankfurt pe Main, alege porecla de „Mefisto”, diavolul pe pământ. Teza lui în obstetrică și ginecologie obține mențiunea foarte bine. În Franța, la Institutul Pasteur, citește cărțile lui Ilia Mecinikov, cel care primise Premiul Nobel pentru Medicină, și devine asistentul profesorului Paul Bar, fondatorul clinicii de obstetrică Tarnier, cu sediul în Paris, strada Assas. Întorcându-se la München, își obține diploma în 13 august 1913.

Dar vrea să călătorească și se angajează ca medic pe navă pentru companii maritime, înainte de a lucra, din 1914, ca medic în Dietzenbach. În timpul Primului Război Mondial, se înrolează ca medic de batalion pe Frontul de Vest și primește *Crucea de Fier* clasa a II-a. La întoarcere, o va întâlni pe aceea care îi va deveni soție, Johanna Möller, „Hanni”, aparținând unei familii bogate. În anul următor, se stabilește în Berlin, potrivit hotărârii soției, care are în privința lui ambiții mari.

Cel care este poreclit „medicul injecțiilor” nu are nimic de arian, este obez, cântărește o sută zece kilograme la un metru șaptezeci, are o sănătate proastă și vederea slabă. După unii, ar avea chiar origini evreiești! Aceste zvonuri se răspândesc, pentru că are tenul închis și continuă să îngrijească o clientelă „non-ariană”, ceea ce îi aduce critici și bănuieli din partea Asociației medicilor germani național-socialiști. În 1933, inscripția „Evreu”, pe placa primului său cabinet din Berlin, de pe Bayreuther Strasse, îl convinge pe acest oportunist apolitic să adere la partid, ca să-și continue activitatea și să-și dezvolte clientela. În 1935, se mută într-un cartier șic din Kurfürstendamm. Pereții sunt acoperiți de fotografii cu dedicație de la actori de cinematografie și personalități importante. Morell are reputația de a efectua tratamente miraculoase și activitățile lui sunt înfloritoare. Are un cabinet dotat cu ultimele echipamente medicale, care îi permit să realizeze diverse analize de sânge sau să folosească razele X de înaltă frecvență, precum și diatermia, pentru a reduce durerea sau a activa circulația. Are o clientelă elevată și, din 1923, i se propune să plece la Curtea șahului Iranului, apoi, trei ani mai târziu, la cea din România. De fiecare dată a refuzat, preferând să rămână în Germania. Doctorul visează la o carieră fulgerătoare, încoronată de un succes comercial legat de vânzarea diverselor substanțe pe care vrea să le experimenteze, fie cele numite

Respect pentru oameni și cărți

„Vitamultin”, de care Führerul a beneficiat primul, fie cele pe bază de hormoni. Pentru bune și loiale servicii făcute Führerului, Morell este plătit cu 5 000 de reichsmarks pe lună, o remunerație mai mică decât aceea pe care o obținea când era pe cont propriu. Dar datorită lui Hitler, el poate câștiga sau spolia societăți farmaceutice. Prima, Hamma GmbH, are laboratoare în Hamburg și Olomuc, în nordul Moraviei, sub protectorat german. Este specializată în terapii hormonale pe bază de organe sexuale ale unor tauri tineri. În teritoriile din est, cu sprijinul unor fundații, cum este Rockefeller, se dezvoltă o industrie de cuie și mâna de lucru este ieftină. Ca urmare, această întreprindere va fabrica cunoscutele „Vitamultin” sub licența Nordmark, apoi, de la sfârșitul anului 1943, în nume propriu. În laboratorul Heikorn, situat tot în Moravia, și confiscat în 1943 de la o familie de evrei, Morell începe să fabrice pudră împotriva puricilor, iar la Budapesta, în Ungaria, este acționar la Chinoin, care fabrică sulfamide (precursoarele penicilinei), dintre care Ultraseptilul. În sfârșit, deține un procent de 25% din acțiuni la societatea Ankermann & Cie. Dependența lui economică nu este egalată decât de dependența terapeutică de pacientul lui.

Pentru Albert Speer, arhitectul lui Hitler, Morell nu este cu adevărat un șarlatan, ci mai curând un fanatic, posedat de dragostea pentru profesiunea sa și pasiunea pentru bani⁸. Un medic care nu are unanimitate în anturajul lui Hitler, atât din cauza fizicului puțin atrăgător, cât și manierelor grosolane și a influenței reale sau presupuse. „Sub acoperirea de a fi medicul personal al lui Hitler, el nu este decât un îmbogățit de război^{9c}”, sublinia aghiotantul generalului Heinz Guderian. Fiecare pornește de la propriul diagnostic și critică recomandările lui Morell, chiar dacă niciunul nu știe cu adevărat ceea ce el îi prescrie Führerului. „Nici eu, nici ceilalți doctori nu știm ce conțin aceste injecții.

Rămân stupefiat de influența pe care o exercită asupra lui Hitler în domeniul medical¹⁰”, scria unul dintre medicii lui Hitler.

Morell este disprețuit și istoricul Hugh Trevor-Roper îl descria în modul următor: „Un om bătrân, dezonorat de maniere servile și cu o exprimare dezlănătă, cu deprinderi de igienă ca ale unui porc. Era imposibil de conceput cum un om atât de lipsit de respect pentru el însuși putea fi ales ca medic personal, chiar de o persoană care a avut posibilitatea unei alegeri limitate¹¹”.

„Urechile și dosul mâinii îi erau acoperite cu păr. Pe degetele groase purta inele exotice pe care le achiziționase în timpul călătoriilor lui din străinătate. Avea și unele obiceiuri alimentare, ca de exemplu să nu cojească o portocală, ci s-o muște cu toți dinții până ieșea sucul din ea. Era și vanitos. Dacă un fotograf își lua aparatul, Morell se așeza imediat alături de Hitler¹²”, spunea despre el secretara personală a lui Hitler, Christa Schroeder. Cel care îi este rival și dușman declarat în anturajul lui Hitler, chirurgul Karl Brandt, în serviciul Führerului din 1934, îl descria astfel: „Morell este originar din nu știu ce localitate din împrejurimile orașului Darmstadt; are vreo cincizeci și șase de ani, tenul foarte închis și ochii căprui, este miop și poartă ochelari; mâinile și torsul îi sunt foarte păroase; măsoară aproximativ un metru șaptezeci”. Eva Braun, amanta Führerului, zicea despre el că era atât de murdar, încât o făcea să vomite¹³. În fine, mirosul corpului era respingător. „Nu-l folosesc pe Morell pentru parfumul lui, ci pentru a-mi supraveghea sănătatea¹⁴”, replica Hitler atunci când acest aspect era evocat în fața lui. Cu timpul, el devine atât de dependent de acest om, încât este imposibil ca Morell să lipsească până și câteva zile.

Lista bolilor care i se atribuie Führerului este impresionantă. O căutare pe internet dezvăluie aproape sute de mii de linkuri asupra acestui subiect. De multe ori, aceste boli nu sunt decât